

Helsingin kaupungin domainlinjaukset

Sisäinen ohjeistus

Kaupunki tarjoaa palveluja noin 1 000 digitaalisessa kanavassa, joiden löydettävyyttä ja käytön sujuvuutta haluamme parantaa. Asiakkaat vierailivat lukuisissa verkko-osoitteissa etsiessään ja käyttäessään kaupungin verkkopalveluita. Yhdenmukaistamalla kaupungin verkko-osoitteistoa voimme luoda verkkoon yhtä ja yhtenäistä Helsinkiä.

Nämä linjaukset koskevat hallinto-organisaatiota ja ovat käytössä Kansliassa ja toimialoilla.

Linjaukset on laatinut kaupunginkanslian viestintäosastolla projektipäällikkö Paula Lahti.

Linjaukset on päivitetty viimeksi 21.8.2023.

Sisällys

1. Käytettävät termit.....	2
2. Domainlinjausten tavoitteet.....	2
3. Domainnimien periaatteet	2
4. Domainien keskitetty hankinta ja ylläpito.....	4
LIITE 1.....	5

1. Käytettävät termit

Juuridomain: Ylätason verkkotunnus (TLD = Top Level Domain), esim. **.fi**, **.com** tai **.helsinki**.

Domain: Verkkotunnus, joka koostuu perusosasta ja päätteestä, esim. **hel.fi**.

Alidomain: Verkkotunnuksen alitunnus, esim. **tapahtumat.hel.fi**.

Hakemisto-osoite: Kansio verkkotunnuksen alla, esim. **hel.fi/tapahtumat**

URL: Verkkosivuston tarkka osoite internetissä, esim. <https://www.hel.fi/Helsinki/fi/tapahtumakalenteri>

Varastodomain: Domain, joka rekisteröidään ilman nimipalvelua ja pidetään varattuna, ns. varastossa. Tällä voidaan suojata kaupungin palvelu- tai brändinimen sisältävät osoitteet muilta toimijoilta.

Ohjaava domain tai verkko-osoite: Ohjaa käyttäjät haluttuun paikkaan sivustolla, esim. ohjaava osoite [hel.fi/osallistu](https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/osallistu-ja-vaikuta/vaikuttamiskanavat/) johtaa sivustolle URL-osoitteessa <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/osallistu-ja-vaikuta/vaikuttamiskanavat/>.

2. Domainlinjausten tavoitteet

→ Nimistön yhtenäistäminen

Kaupungin domainvisiona on **yksi kaupunki, yksi osoite**: Kaupungin käyttämä verkkotunnus on **hel.fi**. Se toimii kaupungin pääsivuston osoitteena ja kertoo nopeasti käyttäjälle, että sivuston sisältö on kaupungin omistuksessa ja siihen voi luottaa. Myös hakukoneet arvottavat **hel.fi**-sisällöt korkealle, joten sivujen keskittäminen **hel.fi** alle parantaa myös niiden löydettävyyttä. Loogiset nimetyt **hel.fi**-osoitteet auttavat asiakasta hahmottamaan, millaista sisältöä verkkosivusto tarjoaa.

→ Määrän karsiminen

Helsingin omistuksessa on pitkälti toistatuhatta domainia ja alidomainia. Samalle verkkopalvelulle on voitu avata useita domaineja tai tarpeeton domain on unohdettu sulkea. Tavoitteena on luopua **domainlinjausten vastaisista ja käyttämättömistä domaineista**. Tällä varmistetaan domainien ylläpidon järkevä elinkaari ja kustannustehokkuus.

→ Keskitetty hallinta

Domain-hankintoja on tehty hajautetusti eri organisaatioyksiköissä, jolloin niissä ei ole noudatettu yhteistä nimeämislinjaa. Jatkossa uusia domaineja sekä niihin liittyviä muutostöitä tai sulkemista haetaan keskitetysti Stadin Helpdeskin kautta. Kaupunkiyhteisen prosessin avulla voidaan varmistaa nimeämisperiaatteiden ja teknisen ylläpidon yhtenäisten käytäntöjen toteutuminen: Vastuu kaupungin domainnimien yhtenäistämisestä on Kanslian viestintäosastolla, ja domainien keskitettyä teknistä ylläpitoa ja hankintoja hoitaa DigiHelsinki Oy.

3. Domainnimien periaatteet

Kaupungin uusissa domaineissa sekä niiden ylläpidossa ja hankinnassa noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Helsingin kaupunki käyttää ensisijaisesti pääsivuston verkkotunnusta **hel.fi**, jolle voidaan muodostaa uusia hakemistoja (esim. **hel.fi/tapahtumat**) ja avata alidomaineja (esim. **tapahtumat.hel.fi**).

- **Ensimmäinen vaihtoehto uuden sivuston tai palvelun osoitteeksi on aina hakemisto**, esim. pysäköintiin liittyvät sivut sijaitsevat URL-osoitteessa hel.fi/kaupunkiympäristö-ja-liikenne/pysakointi ja sille voidaan luoda ohjaava viestinnällinen lyhytosoite hel.fi/pysakointi.
- Jos kyseessä on sisällöltään laaja ja itsenäinen verkkosivusto, joka ei istu Hel.fi:n tai muun jo olemassa olevan sivuston alle, voidaan sille luoda oma alidomain, esim. pysakointi.hel.fi.
- Alidomainit kuvaavat pääsääntöisesti kaupunkitasoista palvelua tai asiakokonaisuutta; esim. nuorten.hel.fi-osoite viittaa siihen, että osoitteesta löytyvät – ei pelkästään yhden toimialan, vaan – kaikki kaupungin tarjoamat palvelut nuorille.
- Jos liikelaitos tai yhtiö ottaa käyttöön hel.fi-osoitteen, se on aina alidomain, esim. palvelukeskus.hel.fi.
- Viestintää ja markkinointia varten voidaan varsinaisen domainin rinnalle perustaa ohjaavia osoitteita tarpeen mukaan. Erityisesti kaupungin kaksikielisyys ja kansainväliset kohderyhmät on syytä huomioida ohjaavissa osoitteissa: Esim. Kestävä Helsinki -sivuston kieliversioille on luotu osoitteet hållbarhet.hel.fi ja sustainability.hel.fi, jotka ohjaavat kieliversioihin osoitteissa kestavyys.hel.fi/se ja kestavyys.hel.fi/en.
- Varastodomaineja ei enää hankita tai säilytetä. Kuitenkin tärkeät, esim. kaupungin nimen sisältävät nimet (Helsinki, Helsingfors) tai palvelun ja brändin nimet, joka halutaan suojata muilta toimijoilta, voidaan edelleen varata kaupungin omistukseen.
- Lähtökohtaisesti kaupunki hankkii vain .fi-päätteisiä domaineja. Muita domainpäätteitä kuten .com, .biz, .org, .net ei avata, ellei tälle ole erityisen painavat perustelut.
- Uusien domainien tulee olla linjassa kaupungin ja sen hallintokuntien muiden verkkotunnusten kanssa, eivätkä ne saa rikkoa tekijänoikeuksia.

Lisäksi noudatetaan yleisesti hyväksi havaittuja domain-käytäntöjä:

- Domainit ovat lyhyitä, sivuston sisältöä kuvaavia ja asiakkaille ymmärrettäviä.
- Domainit sisältävät mielellään asiakkaiden hakeman asiasanan.
- Domaininimi valitaan aina asiakaslähtöisesti; organisaatiolähtöisen domainin avaamiselle tulee olla erityisen hyvät perustelut.
- Lyhenteitä ei käytetä, elleivät ne ole kielenkäyttöön tai ammattitermistöön yleisesti ja yksiselitteisesti vakiintuneita.
- Kieliversiot muodostuvat aina valitun verkko-osoitteen hakemistoon, esim. <https://www.hel.fi/sv/beslutsfattande-och-forvaltning/delta-och-paverka>.
- URL-osoitteissa ei suositella kirjaimien ä, ö, å eikä erikoismerkkien käyttöä vaan ne korvataan nimissä a- ja o-kirjaimilla. Erikoismerkkejä voi käyttää ohjaavissa domaineissa: esim. päätökset.hel.fi, joka ohjaa URL:iin paatokset.hel.fi.
- Mikäli domaininimi on moniosainen, sanat on suositeltavaa kirjoittaa yhteen tai välit voidaan korvata tavuviivalla.

Edellä listatuista periaatteista voidaan poiketa vain hyvin perustelluista syistä, esim. jos kyseessä on:

- yhteistyöhanke tai yhteistyössä tehty sivusto, jota ei voida yhdistää pelkästään Helsinkiin, jonka sisältö on Helsinkiä laajempi (esim. Infofinland.fi) tai joissa esim. hanke- tai rahoitussopimus edellyttää omaa verkkosivustoa ja -tunnusta,
- vahva, yleensä kansainvälisestäikin tunnettu brändi, jonka verkkotunnus on jo käyttäjille tuttu (esim. hamhelsinki.fi tai oodihelsinki.fi),
- domain, joka itsessään on laajasti tunnettu ja vakiintunut palvelunnimi, ja jolla on jo iso käyttäjäkunta (esim. helmet.fi) tai
- kyseessä on kaupunkikonserniin kuuluva liikelaitos tai yhtiö.

Linjausten vastaiset domainit lopetetaan ja siirretään hel.fi-domainin alle. Sivuston domain on luonteva vaihtaa sivoustuudistuksen yhteydessä tai nykyisen domainin voimassaolon päättyessä, mutta muutos voidaan tehdä tarvittaessa myös muulloin. Vaihdeettavien domainien osalta tehdään suunnitelma aikatauluineen yhdessä sivuston tuoteomistajan kanssa. Siirrossa vanhaa osoitetta voidaan pitää uuden rinnalla ohjaamaan käyttäjät automaattisesti oikeaan osoitteeseen. Kun analytiikan mukaan kävijäliikenne vanhasta osoitteesta lakkaa, se voidaan sulkea.

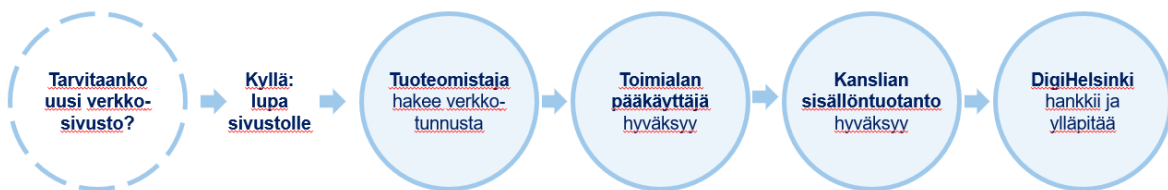
4. Domainien keskitetty hankinta ja ylläpito

Kanslian ja toimialojen Hel.fi-pääkäyttäjät yhdessä tuoteomistajien vastaavat domainlinjausten toteutumisesta sekä domain-töiden tilaamisesta keskitetyn hakuprosessin mukaisesti:

Ennen uuden domainin hakemista tulee perustella tarve uudelle verkkosivustolle, (ks. ohjeet <https://pelikirja.hel.fi/sovella/kanavalinjaukset/#tarkistuslistat>). Jos Hel.fi-pääkäyttäjä puoltaa uuden sivuston avaamista, sille voi hakea domainia Stadin Helpdeskin kautta.

Digitaalinen johtoryhmä on linjannut (09/2019), että domaineja hallinnoidaan keskitetyn prosessin mukaisesti:

- 1) Sivuston tuoteomistaja hakee uutta domainia (tai siihen liittyvää muutostyötä tai sulkemista).
- 2) Toimialan pääkäyttäjä hyväksyy (tai hylkää) hakemuksen.
- 3) Kanslian sisällöntuotanto hyväksyy (tai hylkää) hakemuksen.
- 4) DigiHelsinki uusii ja sulkee domainit ja varmenteet hakemuksen mukaisesti.

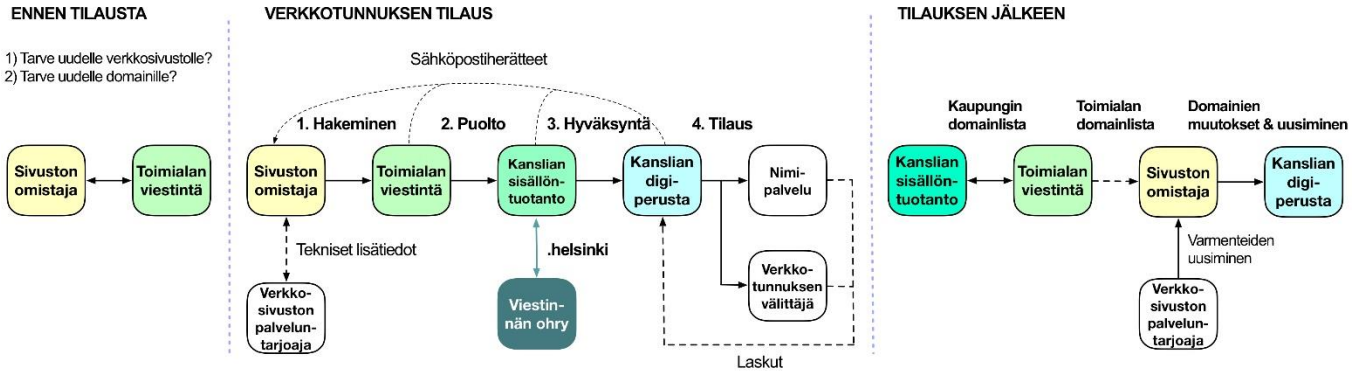
Verkkosivustojen varmenteet:

Kaikilla kaupungin verkkosivustoilla tulee olla käytössä TLS/SSL-varmenne, joka todentaa verkkosivuston kuuluvan kaupungille ja mahdollistaa salatun tiedonkulun selaimen ja käyttäjän välillä. Kun sivusto on varmenteella suojattu, verkko-osoitteen edessä lukee https:// (http:// sijaan), ja monet selaimet ilmoittavat siitä lukkoikonilla. Selaimet myös varoittavat käyttäjää varmenteen puuttumisesta: Se on tietoturvariski, joka heikentää sivuston luotettavuutta ja hakukoneloitettavuutta, ja on kaupungille mainehaitta.

Verkkosivuston omistajan vastuulla on huolehtia siitä, että sivustolla on käytössä varmenne. Se on voimassa yleensä vuoden kerrallaan ja on siis uusittava määräajoin. Varmenteet ja niihin liittyvät muutostyöt tilataan Stadin Helpdeskin kautta.

LIITE 1

Hallintamallin kuvaus 09/2019

Sertifikaatin tilausprosessin kuvaus

